

דברי עוזי נרקים

אלוף פיקוד המרכז במלחמת ששת הימים

אותו קו פתלתול ועקש עובר היה בטבורה של ירושלים, וגדרות תיל דוקרני, עמדות ושדות מוקשים, עוטרים לו בצדדיו.

הולדתו של הקו על גבי מפה, וברישומו ניכר שלא עצרנו כוח להגשים את כמיהת הדורות בעת מלחמת השחרור ולכבוש את ירושלים, ועם הזמן הוא חי לו חיים משלו. צבא שלם של משקיפים ומכוניות, ניירות משרד שסמל האו"מ מתנוסס בכותרת שלהם, קציני קישור מחד ומאידך, כל אלה חברו יחדיו והיו מאצילים לקו עוצמה מרובה. תילים של ניירות היו חולפים אותו ובהם נאמר בדרך כלל: "יש לו לאו"מ הכבוד להודיע לצד זה או אחר, שצד זה או אחר, חטא לקו, כיון שהסיג גבולו ועבר בטרקטור כדי אמות שתיים ואזי אם לא יפסק מעלל זה, הרי שיוגדר כהפרה מכוונת של אמנת ארגון העמים ואזי - יובא הדבר בפני מזכיר הארגון"....

ועל כך היו נוהגים להשיב ש: "גם אנו מתכבדים להודיע שאותם שנים אמות, שלפי סעיף שיש לו תקדים, כבר בשנת אלף תשע מאות וכמה, אינן אלא בעלות קשר רופף לשטח ההפקד וזכותו של הטרקטור, שלא יחשב מעלל זה כהפרה מכוונת".... וכולם, מאותו טרקטוריסט, דרך החיילים השומרים על הקו ואבות העיר, עדי צמרת השלטון, עוסקים היו במלאכת-קודש זו של תלונה הדדית, להוכיח "חשיבותה של חשיבות". כזו היתה ירושלים החצויה, ירושלים של מטה, והיו בה קוצים גבוהים שלא כוסחו בעטיו של הקו, והיו בה שכונות ספר שנסתפחו לקו ומדי פעם היה גם נהרג מישוהו מכדור של משוגע ירדני תורן. והיינו עומדים על גג הנוטר-דאס, ומיוחסים אף הגיעו כשוטרים להר-הצופים, ומעיינים היינו במראות האלהים שנתגלו ומשתאים על ירושלים של זהב וחולמים על גאולה שתבוא.

פתח התקוה החל שעה שהגיוחו כוחות הלגיון וכבשו את הר העצה-הרעה שעליו שוכן מטה האו"מ, שממנו נבעה האחריות ל"קו הירוק". האו"מ גמגם ולא אמר להם דבר. החטיבה הירושלמית הועברה להתקפת נגד וכבשה בסערת מלחמת-שלשת-הימים של ירושלים את ארמון הנציב, דיר-אבו-טור, וחדרה דרך שער האשפות לעיר העתיקה. דרומה של ירושלים - הובטח. חטיבת השריון "הראל" הוועקה מן השפלה, כבשה ביעף את נתיב היסורים של תש"ח בהררי הרדאר ועבדול-עזיז, נבי-סמואל ושעפאט, תל-אל-פול והגבעה הצרפתית. וצפונה של ירושלים הובטח גם הוא.

חטיבת הצנחנים הופנתה לניפוץ הילת העבר של ביי"ס לשוטרים ויצרה את הילת העתיד של גבעת-התחמושת. כבשה את שייך-ג'ראח ורוקפלר ואריות עברו בשער האריות. והנה היו עומדות רגליהם אל מול ציפור-הנפש של לב-ישראל: הר הבית והכותל המערבי. לא משקיעת השמש מאדימות אבניה של ירושלים הפעם, אלא מדם משחרריה. ירושלים השלמה אינה חלום יותר ואנו חשים בה לא במגע-פה עם אבני הכותל, אלא ובעיקר, כשאנו עומדים בהר הרצל ומצבות החללים מרצדות לעינינו וממלאות אותן דמעה.